

Tiedonhallintalautakunta Informationshanteringsnämnden

Selvityspyyntö tiedonhallintalain toteuttamisesta VN/1743/2020

Valtion virastojen ja laitosten sekä kuntien ja kuntayhtymien johdolle,

Tiedonhallintalaki tuli voimaan 1.1.2020. Laissa säädetään niistä velvollisuuksista ja vaatimuksista, joita tiedonhallintayksikön tulee täyttää tiedonhallinnassa ja asiakirjojen käsittelyssä. Julkisen hallinnon tiedonhallintalautakunta on käynnistänyt julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019, tiedonhallintalaki) 10 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun arvioinnin siitä, noudatetaanko valtion virastoissa ja laitoksissa sekä kunnissa ja kuntayhtymissä tässä selvityspyynnössä mainittuja säännöksiä. Tiedonhallinnan järjestämisestä säädettiin aiemmin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 18 §:ssä, joka kumottiin tiedonhallintalain tullessa voimaan. Tiedonhallinnan järjestämistä koskevia säännöksiä täsmennettiin ja tarkennettiin uudessa tiedonhallintalaissa velvollisuuksien pysyessä pääosin aiempaa vastaavina.

Julkisen hallinnon tiedonhallintalautakunta on kokouksessaan 26.3.2020 hyväksynyt arviointisuunnitelman, johon toteutettava arviointi perustuu. Tiedonhallintalautakunta päätti kokouksessaan 6.5.2020 arviointitehtävän suorittamiseksi tarvittavan selvityspyynnön sisällöstä ja lähettämisestä valitulle tiedonhallintayksiköille. Tiedonhallintalain 11 §:n 2 momentin mukaan tiedonhallintalautakunnalla on oikeus saada arviointitehtävän toteuttamiseksi arvioinnin kohteena olevilta viranomaisilta salassapitosäännösten estämättä maksutta arviointitehtävän hoitamiseksi välttämättömät selvitykset. Viranomaisen on toimitettava pyydetyt tiedot asetettuun määräaikaan mennessä tiedonhallintalautakunnalle.

Tiedonhallintalain 10 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan tiedonhallintalautakunnan tehtävänä on arvioida muun ohessa tiedonhallintalain 4 §:n 2 momentissa säädettyjen velvollisuuksien toteuttamista ja noudattamista. Tiedonhallintalain 4 §:n 2 momenttia on sovellettu 1.1.2020 lukien. Tiedonhallintalautakunnan arviointisuunnitelman mukaan vuonna 2020 lautakunta arvioi tiedonhallintayksikköjen tiedonhallinnan vastuiden, koulutuksen järjestämisen ja valvonnan dokumentointia sekä toteuttamista.

Selvityspyynnön kohteeksi on valittu 35 kuntaa, kaikki maakuntaliitot ja 21 valtion virastoa tai laitosta. Kunnista 30 valittiin satunnaisotannalla manner-Suomen kunnista ja otokseen lisättiin tämän jälkeen viisi isoa kuntaa. Valtion virastojen ja laitosten valintaperusteena oli näiden toiminnan tietointensiivisyys tai tiedonhallintaan liittyvien palvelujen tuottaminen muille tiedonhallintayksiköille.

Tässä tarkoituksessa julkisen hallinnon tiedonhallintalautakunta pyytää jakelussa mainituilta tiedonhallintayksiköiltä selvitystä tiedonhallintalain säännösten toteuttamisesta. **Selvitys on annettava**

29.6.2020 klo 16 mennessä tämän kyselyn kautta.

Vastausten perusteella tiedonhallintalautakunnalle muodostuu kokonaiskuva tiedonhallintayksiköiden tilanteesta ja tämän perusteella lautakunta voi kehittää informaatio-ohjaustaan tiedonhallintayksiköille.

Lisätietoja selvityspyynnöstä antavat tiedonhallintalautakunnan pääsihteeri Tomi Voutilainen ja sihteeri Markus Rahkola (etunimi.sukunimi@vm.fi).

Tiedonhallintalain mukaan tiedonhallintayksiköjä ovat muun muassa valtion virastot ja laitokset sekä kunnat ja kuntayhtymät. Tiedonhallintayksiköllä tarkoitetaan tässä selvityspyynnössä edellä mainittuja organisaatioita.

1. Vastaajan perustiedot *

Tiedonhallintayksikön virallinen nimi *

Vastaajan virkanimike ja nimi *

Tiedonhallintayksikön yhteystiedot *

Tiedonhallinnan vastuiden määrittäminen

Tiedonhallintalain 4 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan tiedonhallintayksikön johdon on huolehdittava siitä, että tiedonhallintayksikössä on määritelty tiedonhallinnan toteuttamiseen liittyvien tehtävien vastuut. Tässä osiossa pyydetään selvittämään, miten tiedonhallintayksikön johto on järjestänyt tiedonhallinnan vastuut.

2.

Onko tiedonhallintayksikön johto päivittänyt tiedonhallinnan vastuita määrittelevät asiakirjat tiedonhallintalain voimaantulon jälkeen?

*

- kyllä, muutokset on tehty vuoden 2019 aikana
- kyllä, muutokset on tehty keväällä 2020
- Tiedonhallintayksikkömme tiedonhallinnan vastuisiin ei ollut tarvetta tehdä muutoksia tiedonhallintalaissa säädettyjen velvollisuuksien vuoksi

vastuiden päivitys on edelleen kesken tiedonhallintayksikössämme. Arviomme mukaan päivitykset on tehty:

3. Missä asiakirjoissa tiedonhallintayksikön johto on määritellyt tiedonhallinnan vastuut (vastaukseksi voi antaa useamman vaihtoehdon):

- työjärjestys
 hallintosääntö
 johtosääntö
 tiedonhallintamalli
 tiedonhallintaa koskevat ohjeet
 muu, mikä

4. Mitkä seuraavista tiedonhallinnan vastuista ilmenee edellä mainituista asiakirjasta (toimija voi olla virkamies, toimihenkilö, toimielin, toimintayksikkö, osasto tai muu vastaava tiedonhallintayksikön osa):

	työjärjestys	hallintosääntö	johtosääntö	tiedonhallintamalli	tiedonhallin koskeva ohjeet
tiedonhallintamallin muutosten hyväksymisestä vastaava toimija	☐	☐	☐	☐	☐
asiakirjapyyntöjen käsittelyn ja tiedon antamisesta vastuussa olevat toimijat	☐	☐	☐	☐	☐
tiedonhallinnan valvontavastuut	☐	☐	☐	☐	☐
tietoturvallisuustoimenpiteiden toteuttamisesta vastaavien toimijoiden vastuut	☐	☐	☐	☐	☐
asianhallinnan järjestämisestä ja toteuttamisesta vastuussa oleva toimija	☐	☐	☐	☐	☐
tiedonhallintalain 28 §:ssä tarkoitetun asiakirjajulkisuuskuvauksen ylläpidosta vastaava toimija	☐	☐	☐	☐	☐

säilytysaikojen määrittelystä
vastaava toimija

5. Onko tiedonhallinnan vastuita koskevat asiakirjat julkaistu Internetissä?

Kyllä, asiakirjojen julkinen osoite Internetissä:

Ei

6. Kuka tiedonhallintayksikkönne johdossa on määritellyt tiedonhallinnan vastuut?

Virka/toiminimi-
ke/toimielin:

Nimi (jos henki-
lö):

7. Millä virkanimikkeelle tai toiminimikkeelle taikka tiedonhallintayksikön toiminnolle (toimielin, toimintayksikkö, osasto tai muu vastaava) on määritelty kokonaisvastuu:

tietoturvallisuustoimenpiteiden suunnittelusta ja toteuttamisesta:

asianhallinnan järjestämisestä:

tiedonhallintamallin laadinnasta ja ylläpidosta:

asiakirjajulkisuuskuvauksen laadinnasta ja ylläpidosta:

säilytysaikojen määrittelystä:

Tiedonhallintaan liittyvästä koulutuksesta huolehtiminen

Tiedonhallintalain 4 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan tiedonhallintayksikön johdon on huolehdittava siitä, että tiedonhallintayksikössä on tarjolla koulutusta, jolla varmistetaan, että henkilöstöllä ja tiedonhallintayksikön lukuun toimivilla on riittävä tuntemus voimassa olevista tiedonhallintaa, tietojenkäsittelyä sekä asiakirjojen julkisuutta ja salassapitoa koskevista säädöksistä, määräyksistä ja tiedonhallintayksikön ohjeista. Tässä osiossa pyydetään selvittämään, kuinka tiedonhallintayksikkö on

järjestänyt tai suunnitellut järjestävänsä laissa vaaditun koulutuksen.

8. Onko tiedonhallintayksikössäsi määritelty osaksi henkilöstösuunnitelmaa tai muuta vastaavaa asiakirjaan, miten tiedonhallintaan liittyvää koulutusta järjestetään henkilöstölle ja tiedonhallintayksikön lukuun toimiville?

- Kyllä
- Ei

9. Onko tiedonhallintayksikössäsi järjestetty tiedonhallintayksikkösi lukuun toimivien palvelutuottajien perehdyttäminen tai koulutus?

- Kyllä
- Ei

10. Onko tiedonhallintaan ja tietoturvallisuuteen liittyvää koulutusta tarjolla tiedonhallintayksikössäsi säännöllisesti?

- Kyllä
- Ei

11. Miten tiedonhallintayksikössäsi koulutusta järjestetään?

- Järjestetään koulutustilaisuuksia useamman kerran vuodessa
- Järjestetään koulutustilaisuus kerran vuodessa
- Koulutusta on saatavilla tallennettuina videokoulutuksina jatkuvasti
- Koulutusta on saatavilla jatkuvasti itseopiskelupakettina
- Koulutusta järjestetään vain perehdyttämisenä uusille henkilöstöön kuuluville henkilöille

12. Seurataanko tiedonhallintakoulutuksiin osallistumista tiedonhallintayksikössäsi?

- Kyllä
- Ei

Tiedonhallinnan valvonta

Tiedonhallintalain 4 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaan tiedonhallintayksikön johdon on huolehdittava, että tiedonhallintayksikölle on järjestetty riittävä valvonta tiedonhallintaan liittyvien säädösten, määräysten ja ohjeiden noudattamisesta. Tässä osiossa pyydetään selvittämään, kuinka tiedonhallintayksikön johto on järjestänyt tiedonhallinnan valvonnan.

13. Kenelle tiedonhallinnan valvontatehtävien toteuttaminen on määritelty tiedonhallintayksikössänne? Voitte valita usean vaihtoehdon.

- tiedonhallintayksikön johdolle (virastopäällikkö, kunnanjohtaja tai muu vastaava)
- tietyn osaston tai toimintayksikön johdolle
- hallintojohtajalle
- henkilöesimiehille
- tietohallintojohtajalle/päällikölle
- tietosuojavastaavalle
- tietoturvavastaavalle/tietoturvapäällikölle
- asiakirjahallinnolle tai siitä vastaavalle virkamiehelle tai toimihenkilölle
- sisäiselle tarkastukselle
- tarkastustoimielimelle (tarkastuslautakunnalle)
- muulle, mille
- valvontavastuita ei ole määritelty tiedonhallintayksikössämme

14. Tehdäänkö valvontaa

- valvontasuunnitelman perusteella
- ohjeistettuna osana muiden tehtävien hoitamista
- valvonnan toteuttamista vasta suunnitellaan tiedonhallintayksikössämme

15. Kuvatkaa, miten asiakirjojen käsittelyä ja tietoturvaluustoimenpiteitä koskevien säännösten, määräysten ja ohjeiden noudattamista valvotaan tiedonhallintayksikössänne esimerkiksi valvontasuunnitelman perusteella?

16. Voitte halutessanne antaa palautetta tiedonhallintalautakunnalle:
